18.9.2023

Amanda Mäkelä

Oikeusministeriön asiantuntijalausunto valtioneuvoston selvityksestä eduskunnalle koskien yleisen tietosuoja-asetuksen (EU) 2016/679 arviointia (E 38/2023 vp)

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET

Yleisen tietosuoja-asetuksen arviointi

- Yleistä tietosuoja-asetusta (GDPR) arvioidaan säännöllisesti 4 vuoden välein.
  - Arviointi perustuu asetuksen 97 artiklaan.
  - Arvioinnissa tulee huomioida erityisesti kv-tiedonsiirtoja sekä valvontaviranomaisten yhteistyömenettelyjä koskeva sääntely.

- Komission tulisi julkaista seuraava arviointiraportti kesällä 2024.
  - Neuvoston näkemyksien valmistelu syksyllä 2023.
  - Suomen vaikuttaminen neuvoston näkemyksiin.
  - OM järjestänyt elokuussa 2023 lausuntokierroksen, jossa selvitettiin tietosuoja-asetuksen soveltamiskokemuksia Suomessa.

Vuoden 2020 arvioinnin jälkeen toteutetut toimenpiteet

- Soveltamiskokemuksia nyt viiden vuoden ajalta.
- Edellisen arvioinnin jälkeen toteutettu useita KOM raportissa esiin tuotuja toimenpiteitä.
  - KOM esittänyt säädösaloitteita tekoälyyn ja EU:n datastrategiaan liittyen.
  - KOM asetusehdotus yleistä tietosuoja-asetusta täydentävistä rajatylittävien asioiden käsittelyyn liittyvistä menettelysäännöistä (COM(2023) 348 final).
  - Kv-tiedonsiirtoihin liittyvät KOM toimenpiteet erityisesti tietosuojan riittävyyttä koskevien päätösten osalta.
  - Euroopan tietosuojaneuvosto EDPB:n on antamat asetuksen soveltamista ja tulkintaa ohjaavat ja yhtenäistävät ohjeet.

Valtioneuvoston kanta 1/3

- Vahvalla tietosuojasääntelyllä on tärkeä rooli henkilötietojen suojan toteutumisessa ja sisämarkkinoiden tehokkaassa toiminnassa.
- Yleinen tietosuoja-asetus on pääsääntöisesti onnistunut tavoitteessaan.
- Komission arvioinnissa tulisi huomioida kv-tiedonsiirtojen ja valvontaviranomaisten yhteistyömenettelyn ohella myös muita asetuksen soveltamiseen liittyviä kokemuksia.
- Arvioinnissa tulisi tarkastella yleistä tietosuoja-asetusta myös suhteessa muuhun tietosuojan kannalta relevanttiin EU-lainsäädäntöön (erityisesti digi- ja datatalouteen liittyvä sääntely).

Valtioneuvoston kanta 2/3

- Asetuksen soveltamisesta ja toimivuudesta on viiden vuoden soveltamisen jälkeen ennenaikaista tehdä pitkälle meneviä päätelmiä.
- Erittäin tärkeää, että asetuksen soveltamista arvioidaan säännöllisesti EU-tasolla, huomioiden erityisesti edellisen arvioinnin jälkeen toteutetut ja valmisteilla olevat toimenpiteet.
- EU:n tuomioistuimen oikeuskäytännön ohella erityisesti EDPB:n ohjeilla ja suosituksilla on tärkeä merkitys yleisen tietosuoja-asetuksen yhtenäisen soveltamis- ja tulkintakäytännön varmistamisessa EU:n alueella.
  - Lisäohjeistus olisi hyödyllistä, mm. tietojen anonymisointi/pseudonymisointi, tieteellinen tutkimus, pilvipalveluiden käyttö, asetuksen soveltaminen yhdessä EU:n digi- ja datasääntelyn kanssa.

Valtioneuvoston kanta 3/3

- Tärkeää, että kansallisilla lainsäätäjillä on myös jatkossa riittävästi liikkumavaraa henkilötietojen suojaa koskevan kansallisen sääntelyn antamiseen.
- Tärkeää, että rekisterinpitäjälle, erityisesti pk-sektorille ei seuraisi yleisestä tietosuoja-asetuksesta kohtuutonta hallinnollista taakkaa.
- Tärkeää, että kv-tiedonsiirtoihin on tehokkaat ja yhtenäiset tiedonsiirtomekanismit.
  - Tietosuojan riittävyyttä koskevat päätökset ovat keskeinen väline turvallisissa kv-tiedonsiirroissa.
  - Muiden tiedonsiirtomekanismien toimivuuden arviointi myös keskeistä.
  - Kv-tiedonsiirtomekanismeja koskevia selkeä ja käytännönläheinen ohjeistus.

Käsittelyn vaihe

- Neuvoston näkemyksiä käsitelty EU:n neuvoston tietosuojatyöryhmässä kolme kertaa. Puheenjohtajavaltio Espanjan tavoitteena on:
  - Viedä asia Coreperiin 8.11.2023
  - Viedä asia neuvoston hyväksyttäväksi 4.12.2023
  - Toimittaa neuvoston näkemykset komissiolle vuoden 2024 alkuun mennessä.
- Komission tulee huomioida arvioinnissa myös parlamentin näkemykset
  - Vastuuvaliokuntana on kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisä-asioiden valiokunta (LIBE).
  - Valiokunta ei ole vielä laatinut parlamentin näkemyksiä.

Yhteydenotot, lisätiedot:

Amanda Mäkelä, erityisasiantuntija

amanda.makela@gov.fi

puh. 029 5150 047

Silja Kantonen, erityisasiantuntija

silja.kantonen@gov.fi

puh. 029 5150 0081

OIKEUSMINISTERIÖ
JUSTITIEMINISTERIET